

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: Hudobná výchova

1.

Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Hudobná výchova na základnej škole je predmetom činnostným a zážitkovým, kde na báze hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne o hlbšie vzdelanie z oblasti hudby a umenia. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu, a to s realizovaním komplexne chápaných hudobných činností, so zámerom všestranne zapojiť žiakov do hudobno-výchovného procesu. V ročníkoch primárneho vzdelávania majú prevahu hudobné prejavy: hlasové, vokálno-intonačné, hudobno-pohybové, inštrumentálne, percepčné, hudobno-dramatické, hudobno-vizuálne činnosti. Hudobná výchova pomáha rozvíjať citový svet žiakov v otvorenej atmosfére radosti a lásky formou partnerského dialógu učiteľa so žiakmi.

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecný cieľ:

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku

Špecifický cieľ:

Vzdelávacie ciele:

- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,

Výchovno-vzdelávacie ciele:

- rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii,
- viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie**Kultúrne kompetencie:**

- pozná zvuky - hudobné motívy našej kultúry
- vie interpretovať pohyb a iné signály ľudského tela charakteristické pre našu kultúrnu tradíciu
- pozná rozdiely medzi folklórom a súčasnou hudobnou produkciou
- vníma kultúrnu tradíciu svojho jazyka a reči

Vokálno-intonačné činnosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci získali základné spevácke zručnosti a vzťah k hudbe a boli formovaní rozmanitými hudobnými činnosťami.

Inštrumentálne činnosti

Poznať jednoduché rytmické nástroje a ovládať techniku hrania na nich. Pomocou detských hudobných nástrojov podporiť náladu piesne.

Hudobno-pohybové činnosti

Vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky.

Percepčné činnosti

Poznať krátke veku primerané hudobné skladby a pohybom reagovať.

Hudobno-dramatické činnosti

Vytvárať vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore. Hudobné nástroje chápať ako prostriedok na vykreslenie prostredia.

Hudobno-vizuálne činnosti

Vytvárať základy hudobnej gramotnosti / grafický záznam zvukovej podoby/

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Metódy práce	Postupy práce	Formy práce
Slovné, názorné, praktickej činnosti	zážitkové, kognitívne, skúsenostné	kolektívne, skupinové, projektové, diferencované vyučovanie;

špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie/fonogestika/	riadené objavovanie hudby	kolektívne, skupinové, projektové, diferencované vyučovanie;
skúsenostné metódy	súťaže, prehliadky, hudobné verejné podujatia	kolektívne, skupinové, projektové, diferencované vyučovanie;

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Učebnica hudobnej výchovy: Belo Félix Hudobná výchova pre 3. ročník	IKT technika	Hudobné nástroje	Internet, webové stránky, zborovňa
Spevníky	Audio prehrávač	Notové zápisy	Planéta vedomosti, Edulab
Detské časopisy	Tablety	Obrázky	Kultúrne podujatia

7. Hodnotenie a klasifikácia predmetu

Hodnotenie výchov na prvom stupni má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície, vynaložené úsilie. Nehodnotíme len výsledok činnosti, ale celý proces a prístup žiaka k činnostiam z hľadiska tvorivosti, uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov, otvorenosť voči experimentovaniu, snahu, spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, jeho záujem o sebavyjadrovanie. Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s predchádzajúcimi výkonmi pred porovnávaním s výkonmi iných žiakov. Snažíme sa hodnotiť pozitívne, zlá známka by mohla dieťa demotivovať, potlačiť jeho túžbu o sebavyjadrenie.

1 - Výborný

Žiak je iniciatívny a tvorivý, schopný uplatniť vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, vie vyjadriť veku primerané postoje, ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov na vynikajúcej úrovni. Žiak dokáže veku primerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky z činnosti a ich výsledky, preukazuje vedomosti z danej oblasti primerane edukačným úlohám v danom ročníku, dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a výkonom iných.

2 - Chváľitebný

Žiak je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý, vie vyjadriť veku primerané postoje, s pomocou učiteľa ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov, na základe podnetných otázok dokáže vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity. Snaží sa chyby a nedostatky odstrániť.

3 - Dobrý

Žiak realizuje edukačné úlohy len priemerne, slabo prejavuje záujem a toleranciu, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity vyjadrí len s ťažkosťami. Nedostatky vo svojej práci dokáže opraviť alebo odstrániť s pomocou učiteľa.

4 - Dostatočný

Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, chýba mu záujem a tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s veľkými ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity nevie vyjadriť. Nedostatky vo svojej práci nedokáže a nemá snahu opraviť ani s pomocou učiteľa.

5 - Nedostatočný

Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o hudobné aktivity, neguje vyučovací proces. Neodporúčame používať stupeň nedostatočný v celkovom hodnotení žiaka.

Je potrebné, aby učiteľ primerane hodnotil hudobné prejavy detí zo sociálne zaostalého prostredia, ako aj detí s poruchami učenia a správania.

Hodnotenie výchov na prvom stupni má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície, vynaložené úsilie. Nehodnotíme len výsledok činnosti, ale celý proces a prístup žiaka k činnostiam z hľadiska tvorivosti, uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov, otvorenosť voči experimentovaniu, snahu, spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, jeho záujem o sebavyjadrovanie. Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s predchádzajúcimi výkonmi pred porovnávaním s výkonmi iných žiakov.

Hodnotenie previerok a didaktických testov

100 – 90% 1

89 – 75% 2

74 – 50% 3

49 – 30% 4

29 – 0% 5

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPPaP. Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Hodnotenia žiakov počas dištančného vzdelávania

Hodnotenie žiakov počas dištančného vyučovania sa podriaduje vždy konkrétnemu usmerneniu na hodnotenie žiakov základných škôl v čase mimoriadnej situácie spôsobenej prerušením vyučovania v školách vydaným ministerstvom školstva a zároveň posúdeniu a zváženiu všetkých okolností členmi MZ spoločenskovedných predmetov .

MZ spoločenskovedných predmetov v rámci možností v danej situácii zabezpečí, aby žiaci mali možnosť dosiahnuť postačujúce portfólio podkladov na hodnotenie. Rozsah portfólia si určí učiteľ v každej triede zvlášť s prihliadnutím na individuálne možnosti jednotlivých žiakov a priebežne o ňom žiakov informuje prostredníctvom EduPage. Do portfólia sa zahŕňa najmä vypracovanie zadaných domácich úloh a odoslanie na kontrolu v určenom termíne, práca na projektoch, aktívna účasť na online hodinách.

Ak budú vytvorené podmienky na dosiahnutie tohto cieľa, žiaci budú hodnotení známkami v súlade s kritériami uvedeného hodnotenia.

Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Počas ich adaptačného obdobia (dve hodnotiace obdobia) v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka budeme pri ich hodnotení a klasifikácii postupovať podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

8. Obsah vzdelávania

Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard	Časová dotácia	Prierezová téma
Hlasové a vokálne činnosti	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ používať hlas vedome, so správnou hlasovou technikou, artikuláciou na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa, vyjadrenia emócií, postojov ✓ spievať radostne, relatívne čisto a rytmicky správne, ✓ prirodzene aplikovať správnu techniku spevu ✓ správne používať hlas na dosiahnutie špecifických cieľov/výraz, nálada, dynamika, melódia, rytmus/ ✓ reagovať pri speve na gestá učiteľa,/taktovanie/ 	<p>vokálne činnosti v rámci rozsahu h-d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, popevky, riekanky, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia</p> <p>taktovacie gestá 2/4,4/4 a 3/4 taktu, gestá na zmeny tempa a dynamiky/učiteľom, žiakmi /</p>	<p>/ 13 /</p> <p>45% hodiny</p>	<p>MEV DV OŽAZ</p>

	<p>adekvátne meniť tempo, dynamiku,</p> <p>✓ rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov</p> <p>✓ melodizovať reč nápev /so-la-sol-mi,do-mi-sol,do-mi-sol-la-sol-mi-do/</p>	<p>slovná deklamácia textu, rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, pól'ová, celá, pomlčky, bodka za notou, pomocné rytmické popevky, synchronná, asynchronná rytmizácia</p> <p>ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu</p>		
Inštrumentálne činnosti	<p>Žiak na konci 3. ročníka vie, dokáže</p> <p>✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch,</p> <p>✓ hrať rytmické modely,</p>	<p>Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny</p> <p>rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, pól'ová, pomlčky, bodka za štvrt'ovou notou,</p>	<p>/ 8/ 25%</p>	<p>OASR MEV OŽAZ FIG</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrať melodické modely, ✓ vytvoriť inštrumentálny sprievod, ✓ inštrumentálne improvizovať, ✓ reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa – nástup, odsadenie, adekvátne meniť tempo, dynamiku 	<p>pomocné rytmické prostriedky</p> <p>inštrumentálny sprievod – jedným tónom, dvoma tónmi toniky a dominanty, jednoduché ostináto predohra, medzihra a dohra</p> <p>improvizácia</p> <p>gestá učiteľa</p>		
--	---	--	--	--

<p>Percepčné činnosti - aktívne počúvanie</p>	<p>Žiak na konci 3. ročníka vie, dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, ✓ určiť vlastnosti zvuku, charakter skladby, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami ✓ identifikovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky v kontrastoch, ✓ pri počúvaní identifikovať nástrojové obsadenie hudobnej skladby ✓ rozlíšiť niektoré hudobné nástroje v počúvaných skladbách ✓ rozpoznať jednohlas, dvojhlas, ✓ rozpoznať totožné a ✓ kontrastné prvky v 	<p>zvuky okolia, objektov, vlastného tela; skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretácia učiteľa, vlastný hudobný prejav žiaka, hudobný prejav triedy (skupiny) , hry so zvukom</p> <p>výrazné zvukové kontrasty, pohyb kantilény, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma, agogické zmeny</p>	<p>/ 3 /</p> <p>10% hodiny</p>	<p>OŽZ MEV</p>
--	--	--	--------------------------------	--------------------

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ hudobnej forme, <ul style="list-style-type: none"> ✓ určiť a rozpoznať ✓ melodické a rytmické ✓ modely, 	<p>jednohlas, dvojhlas, zbor</p> <p>hudobná forma, malá piesňová forma, kánon, burdón</p>		
--	---	---	--	--

Hudobno-pohybové činnosti	<p>Žiak na konci 3. ročníka vie, dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, dynamiku ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky, ✓ tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách 	<p>pohybová improvizácia, pohybová interpretácia pohyby v priestore (chôdza, pérovanie, poskoky,</p> <p>pohyby na mieste (ohýbanie sa, vystieranie, výskok, drep, otočka, jednokročka, dvojkročka, švihanie, hra na tele –tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie; orientácia v priestore (vpred, vzad, vpravo, vľavo, hore, dolu v kruhu, v rade, v zástupe jednotlivo, v dvojiciach, v skupine)</p>	<p>/ 5/</p> <p>10% hodiny</p>	<p>DOV ENV VLV VMR</p>
----------------------------------	--	---	-------------------------------	------------------------------------

Hudobno-dramatické činnosti	Žiak na konci 3. ročníka vie, dokáže <ul style="list-style-type: none"> ✓ vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, ✓ pohybom dramatickými prostriedkami 	nahrávky, piesne, príbehy, rozprávky, video, medzizložkové vzťahy materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, riekanky, básne, rozprávky, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény	/ 2/ 5% hodiny	DOV ENV VLV
Hudobno - vizuálne činnosti	Žiak na konci 3. ročníka vie, dokáže <ul style="list-style-type: none"> ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov ✓ vizuálne zobrazit' zvukové vnemy, ✓ interpretovať tú istú pieseň rôznymi výrazovými prostriedkami (spevácky, pohybom, hrou na hudobnom nástroji). 	notový zápis tónov a –g2	/2/ 5%	MEV

--	--	--	--	--

Legenda:

OSR - Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV - Environmentálna výchova - didaktické hry

MEV - Mediálna výchova - problémová metóda

MUV - Multikultúrna výchova - demonštračná metóda

DOV - Dopravná výchova - kooperatívne vyučovanie

OŽZ - Ochrana života a zdravia - heuristická metóda

PPZ - Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - dramatizácia

VLV - Vlastenecká výchova - výklad učiteľa

VMR - Výchova k manželstvu a rodičovstvu

FIG - Finančná gramotnosť

Aktualizovala: Mgr. Miriam Halamčeková